

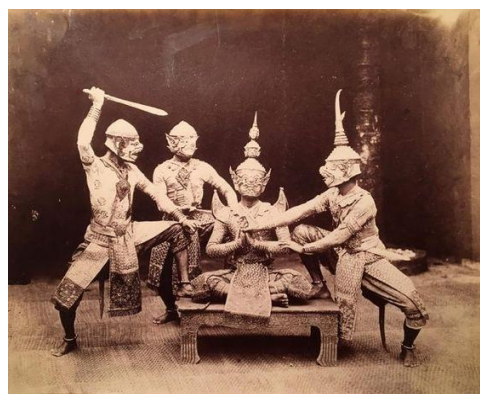
โขน (KHON)

ราชอาณาจักรไทย (KINGDOM OF THAILAND)

โขน เป็นนาฏกรรมการแสดงที่เก่าแก่ และถือเป็นศิลปะการแสดงประจำชาติของไทยที่มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ตามหลักฐานจากจดหมายเหตุของ ลาลูแบร์ อัครราชทูตของพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ แห่งฝรั่งเศส ซึ่งเข้ามาทูลพระราชสาส์น ณ ประเทศสยาม ในปลายรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ราวปีพุทธศักราช ๒๒๓๐ ได้กล่าวถึงการเล่นโขนว่า เป็นการเดินออกท่าทางเข้ากับ

เสียงซอและเครื่องดนตรีอื่นๆ ผู้เดินสวมหน้ากากและถืออาวุธ โดยการแสดงโขนนั้นได้พัฒนามาจากศิลปะการแสดงหลายแขนงด้วยกัน คือ นำวิธีเล่นและวิธีแต่งตัวบางอย่างมาจากการเล่นชักนาคดึกดำบรรพ์ นำท่าต่อสู้โลดโผน ทำรำทำเต้นมาจาก กระบี่กระบอง และนำศิลปะการพากย์ การเจรจา เพลงและเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบกิริยาอาการของผู้แสดงที่เรียกว่า เพลงหน้าพาทย์มาจากการแสดงหนังใหญ่ ลักษณะของโขนแต่เดิมผู้แสดงใช้เป็นผู้ชายแสดงล้วน ผู้แสดงทุกตัวต้องสวมหัวโขนหมดทุกตัว ไม่มีบทร้อง แต่ดำเนินเรื่องด้วยบทพากย์ บทเจรจา และการบรรเลงเพลง โดยส่วนใหญ่เป็นเพลงจำพวกเพลงหน้าพาทย์ มีการแบ่งประเภทของตัวละครเป็น ตัวพระ ตัวนาง ตัวยักษ์ และตัวลิง จนในยุคหลังได้มีการพัฒนารูปแบบการแสดงโดยนำเอารูปแบบของการแสดง “ละครโน” เข้ามาผสมผสาน จึงได้มีการนำผู้หญิงเข้ามาร่วมแสดงในบทบาทของตัวนาง และมีการยกเว้นให้ ตัวพระ ตัวนาง ไม่ต้องสวมหัวโขนในการแสดง คงไว้เพียงตัวยักษ์ และตัวลิงที่ยังคงต้องสวมหัวโขน รวมไปถึงรูปแบบการพากย์ และการเจรจา ก็ได้นำเอารูปแบบการร้องเพื่อดำเนินเรื่องอย่างละครโนมาผสมผสาน แต่ยังคงให้มีคนพากย์และเจรจาไว้ เรื่องที่ใช้สำหรับการแสดงโขนใช้เรื่อง “รามเกียรติ์” โดยได้รับอิทธิพลจากมหากาพย์เรื่องรามายณะ จากประเทศอินเดีย ที่แพร่เข้าสู่ดินแดนสุวรรณภูมิผ่านประเทศกัมพูชา และเคลื่อนผ่านเข้ามาสู่สยาม โดยสยามรับเอาทั้งวรรณกรรม และพิธีกรรมอันเกี่ยวเนื่องกับมหากาพย์รามายณะ มาปรับปรุงให้เป็นรูปแบบของสยาม เช่น พระราชพิธีอินทราภิเษก ที่ปรากฏมีการชักนาคดึกดำบรรพ์ อันเป็นต้นเค้าของการเกิดการแสดงโขนอีกด้วย

โขน : มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมร่วมในอาเซียน

Khon is one of the oldest art and holding as a traditional dance of Thailand since Ayutthaya era, according to the evidence from the archives letter that Simon de la Loubère Ambassador of Louis XIV of France which came to inform the royal message in Siam at the end of the reign of King Narai the Great in Buddhist era 2230 said "Khon is a dance with a rhythm by a sound of a fiddle and another instruments, a dancer will wearing a mask and carrying a weapons, Khon develop from many multi arts by bring some way of playing and how to dress up from playing the ancient Naga and bring a sensational fight dance moves from sword dances and bringing the art of dubbing. Traditionally, the actors are all male actors. There is an assortment of characters as the male and female protagonist, the demon and the monkey, until in the latter era, the development of the style of acting by bringing the style of performance call "Lakorn Nai". Therefore, women were brought in to act in the role of the woman and with the exception of the man, does not have to wear a mask on the show except the demon and monkey. The story for the show is "Ramakien", influenced by the epic story of Ramayana from India That spread into the Suvarnabhumi region through Cambodia and moved into Siam by taking both literature and rituals related to the Ramayana epic to be adapted into the form of Siam such as the royal ceremony that appeared to have a primitive Naga, as a result of the occurrence of Khon performances.